

Novice.

— Članom c. kr. šolskega sveta je volil deželni odbor gg. ces. svetnika Iv. Murnika in dr. Ad. Schafferja.

— Gosp. ces. svetniku Iv. Murniku poklonila se je včeraj opoludne deputacija mestnega zastopa kamniškega pod načelstvom mestnega župana g. Močnika in mu izročila diplomo častnega maščanstva.

— Stoletnica. Dne 1. marca t. l. je minolo sto let, ko se je rodil v Polhovem Gradcu znameniti slovenski skladatelj Gregorij Rihar. Komu niso znane lepe in prikupljive cerkvene skladbe njegove in vdomačene posvetne pesmi. Kakor znano umrl je skladatelj l. 1863.

— Umrl je dne 22. febr. čast. gosp. Janez Čibašek, župnik v Št. Vidu nad Cerknico. Miroljubnemu župniku sveti naj večna luč!

— Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani volila je v svoji seji dne 28. febr. zopet predsednikom gosp. deželnega poslanca Iv. Perdana, podpredsednikom g. Antona Kleina in provizoričnim predsednikom g. Iv. Baningartnerja.

— »Glasbena Matica« priredi v Ljubljani dva koncerta, predno odide na Dunaj. Koncerta se bota vršila v »Sokolovi dvorani« Narodnega doma in sicer bo prvi v ponedeljek dne 9. marca in drugi v nedeljo dne 15. marca. Začetek vselej ob 8. uri zvečer. Pri koncertih proizvajal bo pevski zbor »Glasbene Matice« s sodelovanjem vojaške godbe one komade, kakor se bodo peli pri koncertih na Dunaju.

— Narodni dom v Mariboru. »Slov. Gosp.« pozivlje mariborske Slovence, da si naj oskrbe svoj dom Dal Bog, da bi temu pozivu se odzvali mariborski in okoličanski rodoljubje in si napravili to-li potrebno narodno ognjišče.

— Tečaje za izobrazbo stavbenschkih, mizarških in čevljarških mojstrov priredi c. kr. tehnologiški obrtni muzej na Dunaju. V te tečaje prositi imajo pravico stavbeni mizarški mojstri ali pomočniki, oziroma čevljarški mojstri ali pomočniki. Manj premožnim se dovolijo štipendije in sicer dobe mizarji štipendije po 120 gld. oziroma 95 gld., čevljarji pa po 90 gld. oziroma 70 gld. Tečaj traja pri mizarjih 8 tednov, pri čevljarjih 6 tednov. Prva tečaja se pričneta že dne 23. marca t. l. Prošnje za ta tečaja je vložiti že do 9. marca t. l. Vse natančnosti glede teh tečajev se poizvedo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— Povožilo je 20letnega Anton Kralja iz Radomelj, ko je vozil kamenje iz Mengiša. Pal je z voza, kolesa so mu šla čez prsa in nesrečnež je ostal na lici mesta mrtev.

— Izpred porotnega sodišča. Dne 27. febr. sta bila obsojena samska zidarja Miha Pezdir in Miha Brajer iz Bizovika pod Ljubljano, prvi na 7, drugi na 8 let težke ječe, ker sta napala Jakoba Dimnika in ga je Pezdir tako sunil z nožem, da je Dimnik vsled tega umrl. — Dne 28. febr. je bil obsojen na 8 let ječe 25letni kmetski fant Gregor Butalič iz Tunjic pri Kamniku. Zabodel je z nožem večkrat zaporedoma v prsi posestnika Tomaža Goloba, s katerega ženo je imel znanje, tako, da je ta vsled tega umrl. — Istega dne je bila dekla Pavl. Špendal oproščena obtožbe hudodelstva tatvine.

— Na smrt na vislicah so obsodili dne 29. febr. brata Alojzi'a in Miho Breznik iz Brezovice pri Brdu, ker sta v družbi s 16letnim bratom Josipom umorila svojega strijca Franceta Pavliča, kateri je imel nekaj denarja, a tem na ljubo ni hotel umreti naravne smrti, oziroma tem prepustiti svojega premoženja. Mladoletni Jožef je dobil 8 let ječe. — Dne 2. marca je bil obtožbe hudodelstva umora oproščen 24letni kmetski fant Jernej Habjan iz Rantovš nad Škofjokoloko. Ustrelil je Matija Božiča dvakrat z revolverjem, ko ga je ta prišel na

dom vnovič izzivati. Obsojen je bil le na 24 ur zapora, ker ni imel dovoljenja nositi orožje. — Isti dan je bil oproščen zatožbe hudodelstva požiga 35letni dninar V. Zelnik iz Orehka nad Kranjem. Zatožen je bil, da je zažgal Janezu Staretu v Laborah pri Kranju kozolec. Obtoženec je tajil dejanje in porotniki so ga nekrivim spoznali. — Dne 3. marca je bil obsojen na šest let težke ječe 26letni kmetski fant Janez Gaber iz Papirnice pri Škofji Loki, ker je roparski napal Valentina Fajdiga, ga s kamnom na tla pobil in mu vzel denarno listino. — Isti dan sta bila obsojena 35letni Janez Kržič in 33letni Janez Zorman, oba iz Zaloga v kamniškem okraju in sicer prvi na 3 leta, drugi pa na 5 let, ker sta ubila Franceta Zormanana.

Dopis iz Londona od našega rojaka A. Tomana (Konec.) Zdaj pa Transvaal! Pred dobrim tednom je 800 oboroženih angleških konjikov napadilo republiko Transvaal v južni Afriki, da bi ovrgli boersko republiko, jo vcepili v angleško posestvo in si na ta način bogate ondotne zlate rudokope prilastili. Cela tropa angleških roparjev je bila vjeta in pobita. Akoravno napadniki niso bili neposredno v službi angleške vlade, ker so bili najemniki angleško-južne-afrike zlatorudne družbe, vendar je tukajšna vlada dobro vedela, da je namerjen ta napad. Boeriji, kateri so po krvavih bojih ustanovili Transvaal, so potomci nizozemskih naseljencev, kateri so se že pred kakimi tristo leti v teh krajih naselili. Angleži neizrečeno sovražijo »Dutch« (Boerje) in večkrat so že skušali jih ugonobiti. Pa z Boerjem ni dobro črešnje zobati, še le 1884. leta so Angleže prav šmentano našeškali. Boerji so ljudje starega kopita: vstrajni, pridni poljedelci, redkih besedij, priprostih šeg, globokega verskega čuta, v boju pogumni in »cah« kakor stara korenina. Razun nekaj policije, nimajo vojakov. V časih nevarnosti, kakor ravno zdaj, osedla vsak kmet svojega konjiča, vtakne v mavho sira, suhih klobas in kruha, puško čez ramo — pa hajd na dušmana! Seve se v mirnih časih sem ter tje snidejo, vadijo v vojaških rečeh in pridno streljajo v tarčo. Boerska kroglja udari vedno tje, kamor je namenjena. Revščine v Transvaalu ne poznajo, poljedelstvo jih redi obilo in jih vzdrži v premožnosti. Ti pridni, hrabri in tudi velikodušni ljudje (nad vjetimi se niso maščevali, oddali so jih zastopniku angleške vlade; za ranjene sovražnike skrbe kakor za svoje) so že davno vedeli, da je ondotno hribovje polno zlate rude, pa oni jo niso obdelovali, ker dobro vedo, da zlato le mehkuži in pokvarja ljudstvo. Te rude so privabile na tisoče Angležev v Transvaal, postali so tako močni, da se vzdignili svojo silo proti onim, katerih zemlja jih je gostoljubno sprejela, hoteli so jih uničiti — pa stari Bog še živi!

Brzobjavna čestitka, katero je nemški cesar v slučaju boerske zmage predsedniku transvaalske republike Krügerju poslal, in v kateri imenuje Angleže »roparska četa«, je neizmerno razburila angleško ljudstvo. Časniki jako razžaljivo pišejo o nemškem cesarju. Razdraženost se je polastila tudi nižjega ljudstva in

nekaterim nemškimi trgovci so pobili okna in jih tudi napadli. Na ulici nemško govoriti je nevarno. Angleški ponos, angleška samoljubnost in napetost je globoko ranjena. Angleži naravnost trde: druge narodnosti so nič, mi smo vse! Da je bila četa Angležev vjeta in pobita in h temu še od „... dutchmen“ — to jim ne gre v glavo, to jih grize, da bi se kar pičili.

Well — drugi časi so prišli. Angleži se morajo učiti spoznavati, da zdaj že tisti dan celi svet izve, kar se v najskrajnejših delih sveta dogodi, in da imajo zdaj tudi druge evropske vlade interese v drugih delih sveta! Z grozovito silo in prelivanjem krvi so do zdaj ropali divje in na pol divje nesrečneže v raznih krajih zemlje. Potem pa so jim poslali v svoje „utrš“ misijonarje in v fabrikah izdelane ilovnate malike, ducat za šiling. Včasih so divjaki misijonarje snedli, malike pa pobožno okolu vratov nosili — kar je pri maliških fabrikantih veliko veselja in smeha vzbudilo. Prepričan sem, če bi bil te vrste malikoizdelovatelj slučajno neletel na tako „južino“, bi divjakom z največjo hladnokrvnostjo „dober apetit“ voščil, samo, da bi si pridobil njih „costume“ (trženje)

Dragi bralec ne misli, da je vse to šala. Take stvari in nesramnosti so uganjali Angleži z drugimi narodi. Ko je pred leti v modri skrbi za blagor ljudstva kitajska vlada prepovedala uvažanje opiuma, kateri se pripravljajo iz makovega semena in sicer večjidel v angleški Indiji, so Angleži prevlekli Kitajsko z vojsko, porušili so s topovi mesta in ubili na tisuče ljudi. Vse to za krvave dohodke, katere jim nese izvažanje opiuma iz Indije. Uživanje opiuma ima na človeško truplo in duh najbolj pokvarjajoče nasledke, je pravi strup ne le za telo, ampak še bolj za dušo in za borni denar je vsilila Anglija to peklensko stvar Kitajcem.

Čuden narod je ta angleški: trdoglaven do skrajnosti v dosegih svojih namenov, brez vesti in strahu, kadar se gre za ljubo zlato, brezobziren do trpljenja in pravic drugih, če more kaj pri tem pridobiti.

Politični položaj je zdaj tukaj tako resen, da vlada spravlja v red neizmerno močno ladjevje, že v zadnjih 24 urah je osnovala novo „flying squadron“ (leteče ladijno krdelo), obstoječe iz dvanajst močnih vojnih ladij. To krdelo je pripravljeno iti kamorkoli in storiti karkoli, je rekel Wellington. Jaz pa ne mislim, da se bo spustila Anglija v boj — čeravno časniki tako pišejo, kakor bi se celega sveta ne bali. John Bull je silovit, energičen, pa tudi z vsemi žavbami namazan. Najprej bo skušal moč denarja, na število milijonov funtov šterlingov ne bo gledal, podkupoval bo ptuje časnike, jude, kateri posojujejo vladam denar, veljavne može ptujih vlad, po tem bo zavlačeval in če vse to ne bo pomagalo, bo rekel: grozdje je kislo! To se bo zgodilo, če bo uvidel, da je celi svet proti njemu. Z eno ali dvema vladama

bi se Anglija že udarila, ljudstvo je pripravljeno za vojsko, ladjevje šteje na stotine strašanskih vojnih ladij in denarja je v državnih blagajnicah na kupe. Vlada in ljudstvo čutita, da se mora nekaj, če tudi kaj vratolomnega podvzeti, da izgubljeno „prestige“ (izg. pristič, pomeni v angleščini visoko dobro mnenje, katero goje drugi o kom), zopet pridobe, pri vsem tem pa bo Anglija natanko preračunila moč svojo in svojih nasprotnikov. Gorje Angleški, če izgubi odločilno bitko, razsula se bo ko staro zidovje treščeno od strele. Če imajo Angleži pred kom „rešpekt“, so to le Zjedinjene države. Neki skrivni strah goje proti Američanom, kakor bi vedeli, da jim od prekomorja od ameriške strani preti nevarnost. Temu se ni čuditi. Čeravno imajo Američani 5 ali 6krat manj ladij, bi jim ti tako posvetili, da bi vse zvezde videli. Yankee je predrzen, rekel bi, da v bitki išče s silo smrt v vrstah sovražnikovih, je poln novih idej in iznajdb, katere na bogve kak način v vojevanji izkoriščuje. Ta zdravi strah pred Američanom bo tako vplival, da bo venezuelško vprašanje najbrž tako razrešeno, kakor bo stric Sam hotel.

— **Nesreča v menežariji.** V neki menežariji v Turinu je lev raztrgal strežaja. Streljali so z revolverji na leva in po njem sekali s sabljami, pa ni izpustil nesrečne žrtve.

— **Samomora.** Na Dunaju se je ustrelil železniški delavec Karol Dietz, pod oknom svoje ljubice Marije Vocelok. Dekle ga ni hotelo vzeti. — V Zloczewu v Galiciji se je ustrelil računski častnik 80. pešpolka Alojzij Sartory.

— **Izdajatelja zaprli.** Na Dunaju zaprli so izdajatelja novega protisemitskega časopisa „Christliches Extrablatt“ A. Umgeherja. Več oseb je najel za svoj list proti kavcijam in te kavcije v znesku 8000 goldinarjev zase porabil.

— **Kaj se more zgoditi gledališki pevkini.** V Zagrebu je te dni neka pevkinja ravno odpravljala se v gledališče — imena ne povedo hrvatski listi — kar pride neki mož v njeno sobo in popraša kje je njegov sin. Pevkinja je odgovorila: „Mari sem jaz varuhinja vašega sina?“ Stari pa ni hotel iti. Preiskal je vso sobo, zlezal celo pod posteljo. Sina le ni našel. Na to reče pevkini: „Malopridnež mi je pobegnil od doma; in vi gospa M. ste tega krivi.“ „Kaj gospa M.“ pravi pevkinja, „a torej ste se zmotili, jaz nisem gospa M., temveč gospodična N. Gospa M. stanuje pod menoj“. Sedaj je še le bilo jasno, da je za jedno nadstropje previsoko prišel. Stari gospod je sedaj odšel, kakor potepen pes.

— **Vihar v Srbiji.** V Srbiji imeli so silen vihar. V Milatovcu je vihar zagnal na kolodvoru tovorni vlak v neki osobni vlak. Jedna lokomotiva in več vagonov je zdrobljenih. Strojvodja in kurjač sta hudo poškodovana. Potnikov se k sreči ni nobeden poškodoval.

— **Sneg v Italiji.** Po Gorenji Italiji bili so koncem februarja viharji s snegom. V Faenci je vlak obtičal v snegu.

— **Slabi nasledki stave.** Kmet Franc Malec iz Lupoglave na Hrvatskem stavil je v neki gostilni s štirimi kmeti, da ju vse štiri pomeče iz gostilne. Res ni dolgo trpelo, pa so vsi štirje ležali zunaj na cesti. Novodobni Samson je na povrniti se v gostilno, in bil jako dobre volje. Ko je šel domu ga je pa nekdo ufaril s kolom po glavi, da se je kar zgrudil na tla. Ubil ga neznanec ni, a naš korenjak je vsled tega zgubil glas. Šel se je zdraviti v Zagreb, a zdravniki dvomijo, da bi še kdaj dobro govoril.